

DiverseMind

SPECYFICZNE ZABURZENIA JĘZYKOWE (SLI)

Czym są specyficzne zaburzenia językowe?

Specyficzne zaburzenia językowe (SLI) odnoszą się do grupy schorzeń, które wpływają na zdolność danej osoby do rozumienia, tworzenia i skutecznego używania języka.

Jaka jest przyczyna?

Zaburzenia te nie są spowodowane upośledzeniem funkcji poznawczych, utratą słuchu lub uszkodzeniem neurologicznym, ale raczej trudnościami w przetwarzaniu języka i jego rozwoju. Zaburzenia językowe mogą znacząco wpływać na zdolność osoby do komunikowania się, uczenia się i angażowania się społecznie, szczególnie w środowisku akademickim i edukacyjnym.

SPECYFICZNE ZABURZENIA JĘZYKA

Zaburzenia języka najczęściej występujące:

01

AFAZJA

02

MUTYZM
WYBIÓRCZY

03

ZABURZENIA
ROZWOJU
JĘZYKA (DLD)

ZABURZENIA JĘZYKA

▶ AFAZJA

Zaburzenie neurologiczne wpływające na rozumienie i ekspresję języka, często spowodowane urazem mózgu lub udarem. Może mieć wpływ na mówienie, rozumienie, czytanie i pisanie.

▶ MUTYZM WYBIÓRCZY

Stan, w którym osoby, często dzieci, stale nie potrafią mówić w określonych sytuacjach społecznych, mimo że potrafią mówić w innych (np. w domu, ale nie w szkole). Często jest powiązany z zaburzeniami lękowymi.

▶ ZABURZENIA ROZWOJU JĘZYKA (DLD)

Stan, w którym dzieci mają trudności z nabywaniem umiejętności językowych pomimo normalnej inteligencji i braku wyraźnych deficytów sensorycznych lub neurologicznych. Wpływa na zasób słownictwa, tworzenie zdań i ogólną komunikację.

IDENTYFIKACJA UCZNIÓW Z ZABURZENIAMI JĘZYKOWYMI

1. Obserwacje w klasie i wskaźniki zachowań

Nauczyciele odgrywają kluczową rolę we wczesnym wykrywaniu zaburzeń językowych poprzez obserwację wzorców komunikacji uczniów.

2. Standaryzowane oceny i narzędzia przesiewowe

Po zauważeniu oznak SLI należy przeprowadzić formalną specjalistyczną ocenę w celu potwierdzenia i przeanalizowania trudności językowych dziecka.

3. Współpraca z rodzicami i specjalistami

Komunikacja z rodzicami i opiekunami jest kluczowa dla zrozumienia rozwoju językowego dziecka poza szkołą.

1. OBSERWACJE W KLASIE I WSKAŹNIKI ZACHOWAŃ

- ▶ Trudności w wykonywaniu poleceń ustnych;
- ▶ Ograniczone słownictwo w porównaniu z rówieśnikami;
- ▶ Trudności z tworzeniem spójnych zdań, często pomija słowa kluczowe lub miesza strukturę zdań;
- ▶ Częste błędy gramatyczne;
- ▶ Trudności w jasnym wyrażaniu myśli, prowadzące do frustracji;
- ▶ Trudności z czytaniem i pisanem;
- ▶ Unikanie mówienia na zajęciach;
- ▶ Trudności w angażowaniu się w rozmowy.

2. STANDARDYZOWANE OCENY I NARZĘDZIA PRZESIEWOWE

- ▶ **Ocena kliniczna podstaw języka (CELF)**
 - ocenia umiejętności rozumienia i ekspresji języka
- ▶ **Peabody Picture Vocabulary Test (PPVT)**
 - ocenia zrozumienie słownictwa
- ▶ **Test rozwoju języka (TOLD)**
 - mierzy umiejętności mówienia i pisanie
- ▶ **Kwestionariusze dla nauczycieli i rodziców**
 - pomagają ocenić wpływ trudności językowych w różnych środowiskach

DiverseMind

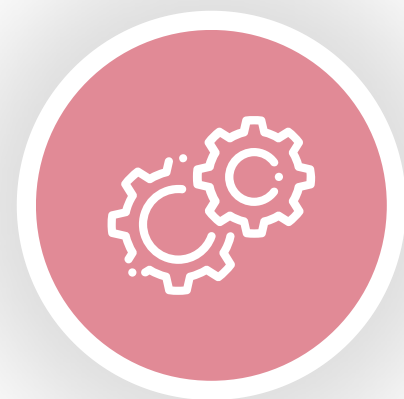
3. WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI I SPECJALISTAMI

Wskazówki dla nauczycieli:

- ✓ Omawiaj ze specjalistami zaobserwowane trudności i zbierz informacje na temat funkcjonowania językowego dziecka w domu.
- ✓ Współpracuj z logopedami i pedagogami specjalnymi w celu tworzenia indywidualnych planów wsparcia.
- ✓ Zachęcaj rodziny do wzmacniania umiejętności komunikacyjnych podczas codziennych czynności w sytuacjach pozaszkolnych i domowych.

WSPIERANIE UCZNIÓW

**1. Strategie klasowe
dla nauczycieli**

**2. Technologie
wspomagające
i zasoby
adaptacyjne**

**3. Indywidualne
Plany Edukacyjno
-Terapeutyczne
(IPET)**

**4. Wspieranie
rozwoju
społecznego
i emocjonalnego**

1. STRATEGIE KLASOWE DLA NAUCZYCIELI

- ▶ **Uprość instrukcje:** Używaj krótkiego, jasnego i bezpośredniego języka. Podziel instrukcje na małe kroki i wzmocnij je wizualnie.
- ▶ **Stosuj naukę wielozmysłową:** Stosuj wizualizacje, gesty i działania praktyczne, aby wspierać zrozumienie.
- ▶ **Zachęcaj do alternatywnej komunikacji:** Pozwól uczniom odpowiadać za pomocą pisma, rysunków lub technologii wspomagających, jeśli wyrażanie myśli werbalnie sprawia im trudność.
- ▶ **Wspieraj naukę:** Zapewnij uczniom ustrukturyzowane szablony, banki słów i początki zdań, które pomogą im w formułowaniu odpowiedzi.
- ▶ **Zapewnij dodatkowy czas na przetwarzanie:** Daj uczniom więcej czasu na sformułowanie odpowiedzi i wykonanie zadań.
- ▶ **Wdrażaj wsparcie rówieśnicze:** Przydzielaj uczniom cierpliwych i wspierających kolegów z klasy w celu wzmocnienia pomocy rówieśniczej w czasie wspólnych zajęć edukacyjnych.

2. TECHNOLOGIE WSPOMAGAJĄCE I ZASOBY ADAPTACYJNE

- ▶ **Oprogramowanie do zamiany mowy na tekst:** Pomaga uczniom mającym trudności z wyrażaniem się w formie pisemnej (np. Google Voice Typing).
- ▶ **Programy zamiany tekstu na mowę:** Wspierają rozumienie czytanego tekstu (np. NaturalReader, Read&Write).
- ▶ **Aplikacje do komunikacji oparte na obrazkach:** Przydatne dla uczniów z mutyzmem wybiórczym lub trudnościami w wyrażaniu mowy (np. PECS, Proloquo2Go).
- ▶ **Aplikacje do interaktywnego opowiadania historii:** Angażują uczniów w praktykę językową poprzez opowiadanie historii w formie cyfrowej (np. Book Creator).

3. INDYWIDUALNE PLANY EDUKACYJNO- TERAPEUTYCZNE (IPET)

Konkretne cele edukacyjne dostosowane do potrzeb ucznia.

Zmiany w ocenach, umożliwiające udzielanie odpowiedzi ustnych zamiast pisemnych, jeśli zajdzie taka potrzeba.

Regularne śledzenie postępów w celu dostosowania strategii w razie potrzeby.

Współpraca pomiędzy nauczycielami, terapeutami i rodzicami w celu zapewnienia spójnego wsparcia.

4. WSPIERANIE ROZWOJU SPOŁECZNEGO I EMOCJONALNEGO

Stwórz bezpieczne i wspierające środowisko w klasie, w którym błędy są akceptowane, a uczniowie nie są zmuszani do mówienia.

Rozwijaj w uczniach umiejętności samostanowienia i asertywności, pomagając im skutecznie wyrażać swoje potrzeby.

Wzmacniaj mocne strony, skupiając się na tym, co uczniowie robią dobrze.

Zachęcaj uczniów do aktywnego angażowania się w pracę w małych grupach zanim zaczną otwierać się werbalnie przed większymi grupami
- buduje to pewność siebie i wiarę we własne możliwości.

STRATEGIE TWORZENIA ŚRODOWISK EDUKACYJNYCH SPRZYJAJĄCYCH WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU

Strategie klasowe

- Stosuj jasne instrukcje i wsparcie wizualne;
- Promuj gesty, wizualizacje i technologie wspomagające;
- Wprowadź przewidywalny harmonogram, aby zmniejszyć niepokój i dezorientację.

Indywidualne plany wsparcia

- Modyfikuj zadania i oceny tak, aby odpowiadały poziomowi komunikacji ucznia;
- Zapewnij dodatkowe wsparcie za pośrednictwem nauczycieli edukacji specjalnej i logopedów;
- Organizuj pomoc rówieśników, aby ułatwić komunikację i integrację.

Wspieranie pozytywnego i inkluzywnego środowiska

- Promuj cierpliwość i zrozumienie wśród kolegów z klasy;
- Świętuj małe osiągnięcia i sukcesy, aby budować pewność siebie w uczniach;
- Stwórz wspierającą przestrzeń, w której uczniowie będą czuli się swobodnie i bez oporów będą mogli wyrażać siebie.

PORADY I ZALECENIA DLA NAUCZYCIELI

- ▶ **Buduj świadomość i rozwijaj własną wiedzę**
- ▶ **Wspieraj inkluzywną klasę**
- ▶ **Dostosuj metody i formy nauczania**
- ▶ **Dostosuj zasady oceniania i poziom wymagań edukacyjnych**

DiverseMind

AUTOR:

Rosa Sánchez

Forum Educativo, HISZPANIA

**Co-funded by
the European Union**

Finansowane przez Unię Europejską. Wyrażone poglądy i opinie są jednak poglądami i opiniami wyłącznie autora(-ów) i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Ani Unia Europejska, ani EACEA nie mogą być za nie pociągnięte do odpowiedzialności.

